॥ २३ ॥ अतियोगंआहारादीनां यथोक्तं नात्यश्नतस्तुयोगोस्तिनचैकांतमनश्नतः नचातिस्वप्नशीलस्यजाग्रतोनैवचार्जुनेति ॥ २४ ॥ आत्मेति विप्रकर्षमुत्कर्षं नीचादुत्कर्षंनेच्छेदपितूच्चादेवेतिभावः ॥ ॥ २५ ॥ आत्मनोगुणाः क्षयऐश्वर्यंतदुभयात् गुणक्षयादितिसमाहारः क्षिपंतिनिंदंति ॥ २६ ॥ अनूच्यमानाःशिक्ष्यमाणाः ॥ २७ ॥ विपश्चिद्गुणाःअद्वेष्टासर्वभूतानामित्यादयः महद्यशोब्रह्म नतस्येशे कश्चनतस्यनाममहद्यशइतिश्रुतिप्रसिद्धेः ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ असत्सारवर्जितंयथास्यात्तथाप्रोक्तः ॥ ३२ ॥ मूढानामिति यथासूर्यःसूर्यकांतयोगात्स्वस्याग्निरूपत्वंदर्शयति एवंक्षुद्रोपिकुश

नात्यर्थमुपसेवेतश्रेयसोर्थीकथंचन ॥ २३ ॥ नक्तंचर्यांदिवास्वप्नमालस्यंपैशुनंमदं ॥ अतियोगमयोगंचश्रेयसोर्थीपरित्यजेत् ॥ २४ ॥ आत्मोत्कर्षंनमार्गेत परेषांपरिनिंदया ॥ स्वगुणैरेवमार्गेतविप्रकर्षंपृथग्जनात् ॥ २५ ॥ निर्गुणास्त्वेवभूयिष्ठमात्मसंभावितानराः ॥ दोषैरन्यान्गुणवतःक्षिपंत्यात्मगुणक्षयात् ॥ ॥ २६ ॥ अनूच्यमानास्तुपुनस्तेमन्यंतुमहाजनात् ॥ गुणवत्तरमात्मानंस्वेनमानेनदर्पिताः ॥ २७ ॥ अब्रुवन्कस्यचिन्निंदामात्मपूजामवर्णयन् ॥ विपश्चिद्गुणसंपन्नःप्राप्नोत्येवमहद्यशः ॥ २८ ॥ अब्रुवन्वातिसुरभिर्गंधःसुमनसांशुचिः ॥ तथैवाव्याहरन्भातिविमलोभानुरंबरे ॥ २९ ॥ एवमादीनिचान्यानिपरित्यक्तानि मेधया ॥ ज्वलंतियशसालोकेयानिनव्याहरंतिच ॥ ३० ॥ नलोकेदीप्यतेमूर्खःकेवलात्मप्रशंसया ॥ अपिचापिहितःश्वभ्रेकृतविद्यःप्रकाशते ॥ ३१ ॥ असदुच्चैरपिप्रोक्तःशब्दःसमुपशाम्यति ॥ दीप्यतेत्वेवलोकेषुशनैरपिसुभाषितं ॥ ३२ ॥ मूढानामवलिप्तानामसारंभाषितंबहु ॥ दर्शयत्यंतरात्मानमग्निरूपमिवांशुमान् ॥ ३३ ॥ एतस्मात्कारणात्प्रज्ञांमृगयंतेपृथग्विधां ॥ प्रज्ञालाभोहिभूतानामुत्तमःप्रतिभातिमे ॥ ३४ ॥ नापृष्टःकस्यचिद्ब्रूयान्नाप्यन्यायेनपृच्छतः ॥ ज्ञानवानपिमेधावीजडवत्समुपाविशेत् ॥ ३५ ॥ ततोवासंपरीक्षेतधर्मनित्येषुसाधुषु ॥ मनुष्येषुवदान्येषुस्वधर्मनिरतेषुच ॥ ३६ ॥ चतुर्णांयत्रवर्णानांधर्मव्यतिकरोभवेत् ॥ नतत्रवासंकुर्वीतश्रेयोर्थीवैकथंचन ॥ ३७ ॥ निरारंभोप्ययमिहयथालब्धोपजीवनः ॥ पुण्यंपुण्येषुविमलंपापंपापेषुचाप्नुयात् ॥ ३८ ॥ अपामग्नेस्तथैवोष्ण स्पर्शंवेदयतेयथा ॥ तथापश्यामहेस्पर्शमुभयोःपुण्यपापयोः ॥ ३९ ॥ अपश्यंतोनुविषयंभुंजतेविघसाशिनः ॥ भुंजानाश्चात्मविषयान्विषयान्विद्धिकर्मणां ॥ ४० ॥

ब्दयोगात्क्षुद्रमंतरात्मानंदर्शयतीत्यर्थः ॥ ३३ ॥ मृगयंतेश्रेयोर्थिनः पृथग्विधांनानाशास्त्रभेदभिन्नां ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ वासंपरीक्षेतवस्तुमिच्छेत् ॥ ३६ ॥ व्यतिकरःसंकरः ॥ ३७ ॥ आमुयात्संगमात्रेणैवेत्यर्थः ॥ ३८ ॥ अत्रदृष्टांतमाह अपामिति अबादीनांसंगमात्रंयथाशीतोष्णसुखदुःखदंतथासदसत्संगएवपुण्यपापदइत्यर्थः ॥ ३९ ॥ विषयंविषयमनुवर्ततइत्यनुविषयोरसः तमपश्यंतः इदंमधुरमिदंतिक्तमित्यनालोचयंतःकेवलंगर्तपूरणमात्रार्थंभुंजते विघसोदेवतादिशेषंतदशनशीलाःशिष्टाः येतुआत्मविषयान्बुद्धेर्विशेषतोबंधकान्रसविशेषान्परीक्षापूर्वकंभुंजतेतान्कर्मणांविषयान्कर्मपाशगोचरान्विद्धि इंद्रियपोषकाणांकदाचिदपिनसंसारोपरमसंभावनास्तीत्यर्थः ॥ ४० ॥

Digitized by Google